

правопис слова згідно чинного правопису через *z* в окремій рубриці [5], що створює додаткові сумніви і не сприяє закріпленню правильного написання слова.

Конкурентну боротьбу двох мов за мовне середовище здійснюють два чинники – відсоток населення, що говорить цими мовами і соціальний статус носіїв [6]. Виходячи з викладеного, становище, що склалося в царині української медичної термінології, викликане не лише пасивністю населення, але й самих науковців. Щоб ситуація покращилася, треба не тільки поширювати ці знання серед учнів і студентів, але й самим викладачам широко користуватися цими термінами в своїй щоденній професійній роботі з пацієнтами, при написанні наукових праць, публічних виступах тощо. Крім цього, не варто сліпо запозичувати англіцизми, як от голізм, які часто-густо мають українські мовні відповідники і засмічують професійну українську мову.

Окремим пунктом для поліпшення ситуації з транскрибування іншомовних слів слід змінити (оновити) електронні пошукові бази (словники, енциклопедії) відповідно до вимог правопису та правил транскрипції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Український правопис в редакції 2019 року. – Постанова Кабінету Міністрів України № 437 від 22 травня 2019 року. – [За спільним рішенням Президії Національної академії наук України (протокол № 22/10 від 24 жовтня 2018 р.) і Колегії Міністерства освіти і науки України (протокол № 10/4-13 від 24 жовтня 2018 р.); затверджено Українською національною комісією з питань правопису (протокол № 5 від 22 жовтня 2018 р.)].
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 р. № 55 «Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею» (чинна).
3. Електронна ВУЕ (Велика українська енциклопедія). – В розділі Довідка: Транскрипція_іншомовних_найменувань. – Доступ до джерела: <https://vue.gov.ua/>
4. Словник.ua – портал української мови та культури. – Доступ до джерела: <https://slovyk.ua/index.php?swrd=%D1%85%D0%BE%D1%81%D0%BF%D1%96%D1%81>
5. Словник.ua – портал української мови та культури. – Доступ до джерела: https://slovyk.ua/pravopys.php?prav_par=122
6. Кургузов А.О. Глобалізація: мовний аспект. – Стор. 132 – 136. Доступ до джерела: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/36569/149-Kurguzov.pdf?sequence=1>
7. Holistic vs. wholistic. – Доступ до джерела: <https://www.dictionary.com/e/holistic-vs-wholistic/>
Примітка: переклад аотації на англійську здійснила к. філ. н. з перекладознавства Гаврилюк Христина Юрївна.

УДК: 378.37.013:37.091.26

Гепенко Л. О., Кошова Ю. М., Чайка О. В.

Харківський національний медичний університет, м. Харків ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ВИКОНАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ НАВЧАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ З ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

У статті зазначено, що процедура оцінювання якості виконання здобувачами навчальних проектів містить знання про особливості навчальної проектної діяльності, педагогіку як науку, уміння застосовувати інновації в освіті.

Ключові слова: *навчальна проектна діяльність, оцінювання, контроль, майбутні фахівці, педагогіка, інновації в освіті.*

The article states that the procedure for assessing the quality of implementation of educational projects by applicants contains knowledge about the features of educational project activities, pedagogy as a science, the ability to apply innovations in education.

Key words: *educational project activity, assessment, control, future specialists, pedagogy, innovations in education.*

В статтє указано, что процедура оценки качества выполнения соискателями учебных проектов содержит знания об особенностях учебной проектной деятельности, педагогике как науке, умении применять инновации в образовании.

***Ключевые слова:** обучающая проектная деятельность, оценка, контроль, будущие специалисты, педагогика, инновации в образовании.*

Постановка проблеми. Якість підготовки майбутніх фахівців, зокрема й майбутніх лікарів, залежить від дидактично правильного оцінювання результатів їхньої діяльності. У дидактиці зазначено вимоги до оцінювання навчальних досягнень здобувачів різного рівня вищої освіти (об'єктивність оцінювання, індивідуальний характер, гласність контролю, усебічність, етичне ставлення до тих, чії результати роботи оцінюються, і тих, хто ці результати оцінює, застосування різноманітних форм і методів контролю, валідність і надійність контролю, здійснення підготовки суб'єктів навчання до здійснення контролю й самоконтролю). Нині в силабусах з навчальних дисциплін викладачі розписують процедуру оцінювання здобувачів рівня вищої освіти, що є обов'язковим елементом організації засвоєння навчального матеріалу. Проте, виникають питання, особливо в експертів НАЗЯВО, яким чином оцінюються результати роботи здобувачів у нестандартних видах діяльності. Маємо на увазі виконання навчальних проектів, які є популярними й цікавими для якісної професійної самореалізації майбутніх фахівців [5; 6].

Огляд останніх досліджень і публікацій із цієї проблеми. Проблему пошуку психологічних засобів оцінювання групових студентських проектів, що здійснюються в складі малих груп, проведено О. Ловкою [3]. Вона визначає такі критерії ефективності групової проектної діяльності студентів: характеристика проекту в цілому (ступінь досягнення цілі, обґрунтованість проблеми, змістовність, рівень творчості, якість продукту), індивідуальні внески учасників (рівень володіння необхідними вміннями та навичками, важливими для цієї теми, або предметної діяльності; якість презентації (захисту) проекту; якість звіту). На нашу думку, запропонована автором система оцінювання групових студентських проектів має перевагу в тому, що дає можливість оцінювати проект в цілому, але автор не показує, яким чином вона буде оцінювати індивідуальний внесок кожного його учасника.

Проблему узгодження групових та індивідуальних форм навчання в процесі підготовки майбутніх розробників програмного забезпечення було розглянуто В. Бублик та ін. [1]. Автори пропонують модель оцінювання групової роботи, в основу якої покладено вимогу до всіх виконавців працювати якісно, творчо, відповідально. Якщо команда цих вимог дотримується й працює бездоганно, то вона має одержати відповідну кількість балів з усіма її складовими. А вже ця сума балів розподіляється між членами команди за визначеними коефіцієнтами з урахуванням фактично відпрацьованого часу та особистого індивідуального внеску. Результуюча оцінка студента в команді може залежати від кінцевих результатів кооперативної діяльності, взаємооцінювання, відпрацьованого часу, особистого ставлення кожного працівника до спільної справи. Якщо хтось із членів команди буде працювати не дуже сумлінно, то викладач має право вносити деякі суб'єктивні корективи у визначення підсумкової індивідуальної оцінки праці

студентів. Для оцінки «сумлінності» автори пропонують використати коефіцієнти, які, на їхню думку, дозволять підвищити об'єктивність оцінки.

Зарубіжні вчені пропонують альтернативні підходи оцінювання групової роботи. Так, R. Conway [2] пропонує підхід, у якому студенти вільно оцінюють індивідуальні внески членів команди, а потім ці оцінки враховуються при розрахунку індивідуального балу студента. Додатково автор пропонує забезпечити анонімне оцінювання членів команди, що приводить до більшої об'єктивності й не дозволяє компенсувати низький рейтинг за рахунок інших студентів.

У статті [4] розроблено й перевірено методика оцінювання як індивідуальної роботи студентів у навчальному груповому проекті, так і групи в цілому на прикладі навчальної дисципліни «Основи спільної роботи в ІТ» з використанням веб-сервісу «Trello». Наведена методика, на відміну від інших, дозволила підвищити об'єктивність проміжної та підсумкової оцінок як індивідуальної роботи студента, так і групи в цілому; відстежити та спрямувати діяльність студентів на результат навчального групового проекту, який поєднує їх можливості з вимогами.

Формулювання завдання дослідження – розкрити інноваційні підходи до оцінювання якості виконання здобувачами навчальних проектів, урахувавши специфіку засвоєння й викладання педагогічних дисциплін.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У процесі розв'язання зазначеного завдання були враховані ключові позиції дослідження: 1) особливості виконання здобувачами навчальних проектів, 2) специфічний зміст педагогічних дисциплін, 3) використання інноваційних підходів до оцінювання якості навчальних досягнень здобувачів.

1. Знання про особливості виконання здобувачами навчальних проектів будуються на розумінні того, що кожен навчальний проект починається, розгортається й завершується за бажанням учасників, його унікальність обумовлюється не лише предметним змістом, але й привнесенням частки «душі» кожним учасником; у навчальному проекті завжди позначається дедлайн, тобто термін його виконання, а для того, щоб його дотримуватися, потрібно бути організованою людиною, володіти вміннями самоорганізації та самоконтролю; групове виконання навчального проекту вимагає сформованості високого рівня відповідальності за поставлені завдання; на проміжних етапах виконання навчального проекту необхідно здійснювати контроль і перевірку результатів, коригувати.

Ми провели опитування серед здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Харківського національного медичного університету, 4 факультету, спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія», 4 курсу (разом 59 осіб) з метою з'ясувати їхнє ставлення до виконання навчальних проектів. Більшість здобувачів (57%) виявили бажання випробувати себе в новому виді пізнавальної діяльності, розкрити в собі резервний потенціал, стати лідером у командній роботі; 32% здобувачів відповіли, що не впевнені у своїх силах, знаннях, уміннях, бажають працювати традиційно у звичному режимі; 11% здобувачів брали участь у навчальних проектах, мають шкільний досвід, задоволені результатами й мають гарні спогади про роботу в команді. Зауважимо, що здобувачі не відхиляли можливість працювати у віртуальних навчальних проектах в умовах змішаного навчання.

Нині навчання молоді й дорослих відбувається частково чи повністю в онлайн режимі, який має як переваги, так і недоліки. Зауважимо, що в умовах карантину та змішаного навчання важливим є виховання здобувачів різного рівня вищої освіти. Це один з важливих педагогічних аспектів, реалізації якого бракує за нинішніх умов. Групові навчальні проекти об'єднують здобувачів у команди, які спільно розв'язують робочі питання. Відбувається виховання таких особистісних якостей: товариськість, відповідальність, толерантність.

2. Специфічний зміст педагогічних дисциплін полягає в тому, що він пронизаний механізмами й процедурами педагогічної взаємодії між суб'єктами освітнього процесу, котра здійснюється завдяки прийомам, методам, формам організації співпраці. Нині популярними є поняття «цифрова педагогіка», «інформаційно-комунікаційні технології» (до речі, їх помилково ототожнюють з інноваційною педагогікою), але така популярність «змиває» зміст педагогічних дисциплін, головним завданням яких є навчитися діяти в непередбачених педагогічних ситуаціях, виявляти самоконтроль і саморегуляцію в конфліктних ситуаціях.

Як відомо, педагогіка умовно поділяється на теорію виховання й теорію навчання. Саме теми й зміст навчальних проектів глибоко приховані в цих умовностях педагогіки. Наприклад, тема «Види навчання» приховує можливості для різних напрямів навчальних проектів: розумове виховання, моральне виховання, трудове виховання, естетичне виховання, громадянське виховання, фізичне виховання, релігійне виховання. Цікавими є навчальні проекти з теми «Основи сімейного виховання», завдяки яким досліджуються питання впливу сім'ї на розвиток дитини, змісту сімейного виховання, а також питання, що стосуються умов успішного виховання в сім'ї. У дидактиці кожна тема є цікавою й дискусійною в умовах сучасного стану освітнього процесу. Викладачі відшукують нові підходи до організації освітнього процесу в онлайн режимі, виховання в здобувачів відповідальності й конкурентоздатності в умовах сучасного ринку. Якщо раніше викладач читав лекцію «Види навчання» й пропонував порівнювати догматичне, пояснювальне, проблемне, програмоване, модульне, комп'ютерне, дистанційне види навчання, то нині всі суб'єкти освітнього процесу «живуть з цими видами». Нові обставини життя й зміни в організації освітнього процесу спонукають до навчальних проектів, дослідження яких потрібні для теорії й педагогічної практики.

3. Використання інноваційних підходів до оцінювання якості навчальних досягнень здобувачів полягає у використанні веб-сервісу Trello, методів кваліметрії в освітньому процесі. Назвемо етапи оцінювання індивідуальної діяльності здобувачів у навчальному проекті:

✓ здобувачів необхідно познайомити з метою й завданнями навчального групового проекту, термінами виконання розподілених завдань, рекомендаціями стосовно розподілу ролей і відповідальностей в команді, із критеріями оцінки їхньої індивідуальної діяльності;

✓ безпосереднє виконання здобувачами навчального проекту впродовж визначеного терміну;

✓ викладач, використовуючи можливості веб-сервісу Trello, здійснює моніторинг діяльності групи й кожного учасника навчального проекту, організовує зворотній зв'язок, а головне, оцінює проміжні результати індивідуальної діяльності здобувачів відповідно розроблених критеріїв і показників;

- ✓ презентація результатів виконання групового навчального проекту, дотримуючись визначеного графіку;
- ✓ результати індивідуальної роботи здобувачів заносяться в електронний журнал успішності;
- ✓ викладач аналізує результати навчання здобувачів і коригує їхню діяльність, спонукає їх до самооцінювання.

Для оцінювання якості навчання здобувачів у груповому навчальному проекті можливо використовувати показники абсолютної успішності (A_{as} . – частка позитивних оцінок) та якість успішності (Q_{as}) за Українською системою оцінки якості навчання, які визначаються за формулами:

$$A_{as} = ((N - N_2) / N) \cdot 100\%$$

$$Q_{as} = ((N_4 + N_5) / N) \cdot 100\%,$$

де

N – загальна кількість оцінок;

N_4 – кількість оцінок «добре»;

N_5 – кількість оцінок «відмінно»;

Як зазначають учені [4], використання веб-сервісу Trello в оцінюванні результатів дозволило: проводити моніторинг усіх активностей студентів, контролюючи час їх виконання й авторство (90%); створювання коментарів не тільки до цілого проекту, а й до певних активностей під час вирішення конкретного завдання (85%); можливість вказувати на недоліки у виконанні активностей та розміщення вказівок до виконання завдань (85%); автоматичне отримування студентами повідомлення про перевірку активності й коментарі викладача (87%), можливість оцінювати активності студентів у режимі он-лайн (92%).

Висновки з цього дослідження та перспективи. Отже, процедура оцінювання якості виконання здобувачами навчальних проектів містить знання про особливості навчальної проектної діяльності, що розширюють освітній та особистий простір людини. Педагогіка як наука розкриває безмежні можливості для досліджень як індивідуальних, так і групових. Формування вміння застосовувати інновації в освіті сприяє розвитку механізмів правильного оцінювання якості виконання здобувачами навчальних проектів.

Перспективами подальшого дослідження є розроблення педагогічних умов оцінювання якості виконання здобувачами навчальних проектів у закладах вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бублик В. В. Особливості впровадження навчальної групової розробки програмних систем / Бублик В.В., Афонін А.О., Борозенний С.О. // Наукові записки НаУКМА. - 2008. - Т. 86 : Комп'ютерні науки. - С. 73-77.
<http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/6041>
2. Conway R., Kember D., Sivah A., & Wu M. Peer. Assessment of an Individual's Contribution to a Group Project, Assessment and Evaluation in Higher Education. - 1993. - N. 18. - pp 45-56.
3. Ловка О. В. Визначення ефективності групової проектної діяльності студентів // Проблеми загальної та педагогічної психології : Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПНУ. - 2012. - Т. 14. - Ч. 6. - С. 240-249.
https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/31325/pzpp_2012_24_6_33.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Rybalko Lyudmyla Sergeevna, Kirilenko Olena Georgiivna, Ryzhkova Viktoriia Vasilivna, Koteliukh Mariia Urivna. Experience in Evaluating the Educational Results Obtained by Students Carrying out an Educational Group Project. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala. - Vol 12. - No 2. - 2020. - P. 331-334.

5. Rybalko L., Fomina L., Gepenko L. Self-analysis of the contents of variable academic discipline "Theory and Method of Education" for applicants of secondary (Master's) level of higher education of non-pedagogical specialities. / Theory and Practice of Future Teacher's Training for Work in New Ukrainian School: monograph / Edit. I. F. Prokopenko, I. M. Trubavina. Prague, OKTAN Print: 2020. - 674 p.
6. Рибалко Л. С., Чжоу Минь. Оцінювання якості освітніх продуктів у процесі викладання теорії і методики виховання особистості // Імідж сучасного педагога : електрон. наук. фаховий журнал. - 2020. - № 2 (191). - С. 81 – 87.

УДК 378.6:61.016:811.161.1'243:378.091.3

Глобина Л.В.

**Полтавский государственный медицинский университет, г. Полтава
ТВОРЧЕСКАЯ ЛИЧНОСТЬ: ОТ ИДЕИ ДО РЕАЛИЗАЦИИ**

Актуализируется важность органического сочетания инновационных образовательных технологий, традиционных видов речевой деятельности и творческой личности педагога в условиях дистанционного обучения. Креативный преподаватель, осуществляющий языковую подготовку иностранных студентов, должен находиться в постоянном поиске эффективных методик, которые помогут разнообразить и улучшить учебный процесс.

Ключевые слова: дистанционное обучение, иностранные студенты, медицинский вуз, современные образовательные платформы, творческая личность, творческие задания.

Наголошується на важливості органічного поєднання інноваційних освітніх технологій, традиційних видів мовленнєвої діяльності й творчої особистості педагога в умовах дистанційного навчання. Креативний викладач, який здійснює мовну підготовку іноземних студентів, повинен перебувати в постійному пошуку ефективних методик, які допоможуть урізноманітнити й оптимізувати навчальний процес.

Ключові слова: дистанційне навчання, іноземні студенти, медичний заклад вищої освіти, сучасні освітні платформи, творча особистість, творчі завдання.

The importance of combining innovative educational technologies, traditional types of speech activity and the creative personality of a teacher in distance learning is actualized. The conclusions state that a creative teacher who provides language training to foreign students should be in constant search of effective methods that will help to enrich and optimize the learning process.

Key words: distance learning, foreign students, medical university, modern educational platforms, creative personality, creative assignments.

Постановка проблемы. Пандемическая реальность во всем мире обусловила переход процесса обучения на онлайн-платформы. Сегодня с уверенностью можно констатировать факт существования нового сетевого поколения учащихся, для которых мобильный телефон, компьютер и Интернет стали естественными и неотъемлемыми элементами их учебного пространства.

Одной из главных проблем, с которой столкнулись как студенты, так и преподаватели в современной организации дистанционного обучения, стал недостаток живого общения, эффективной коммуникации. В основном ставится задача усвоения и воспроизведения базовых знаний. Добавить креативную струю в этот процесс – высший пилотаж преподавателя-профессионала, который в таких непростых обстоятельствах постоянной загруженности подготовкой к занятиям,